

Miejski Program Wspierania Rodziny miasta Bartoszyce na lata 2013 – 2015

grudzień, 2012 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Podstawa prawna opracowania Programu	3
3. Diagnoza środowiska lokalnego	4
3.1. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych dotyczących rodziny w mieście Bartoszyce	5
3.2. Lokalny system współpracy podmiotów działających w obszarze wspierania rodzin ...	8
4. Adresaci programu wspierania rodziny	8
5. Analiza SWOT	9
6. Cele główne i szczegółowe Programu	9
7. Finansowanie i monitoring	14
8. Monitoring	14

1. Wstęp

Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno - bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Podstawa do przezwyciężenia trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest wsparcie rodziny, które w rozumieniu ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinom zdolności do wypełniania tych funkcji. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Jej najważniejszym zadaniem jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz wartości i norm związanych z ich wychowywaniem. W myśl nowych przepisów obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Głównym założeniem „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny miasta Bartoszyce na lata 2013-2015” jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

2. Podstawa prawna opracowania Programu.

Realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych i aktach prawnych:

- 1) Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.,
- 2) Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.,
- 3) Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- 4) Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.,
- 5) Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 6) Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 8) Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 r.,
- 9) Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko - Mazurskiego na lata 2013 - 2017.

3. Diagnoza środowiska lokalnego

Diagnoza została przygotowana na podstawie analizy danych statystycznych pozyskanych od instytucji, które w swojej pracy zajmują się opieką nad dzieckiem i rodziną. Na ich podstawie zidentyfikowane zostały najważniejsze problemy stanowiące punkt wyjścia do opracowania programu.

Struktura demograficzna miasta Bartoszyce:

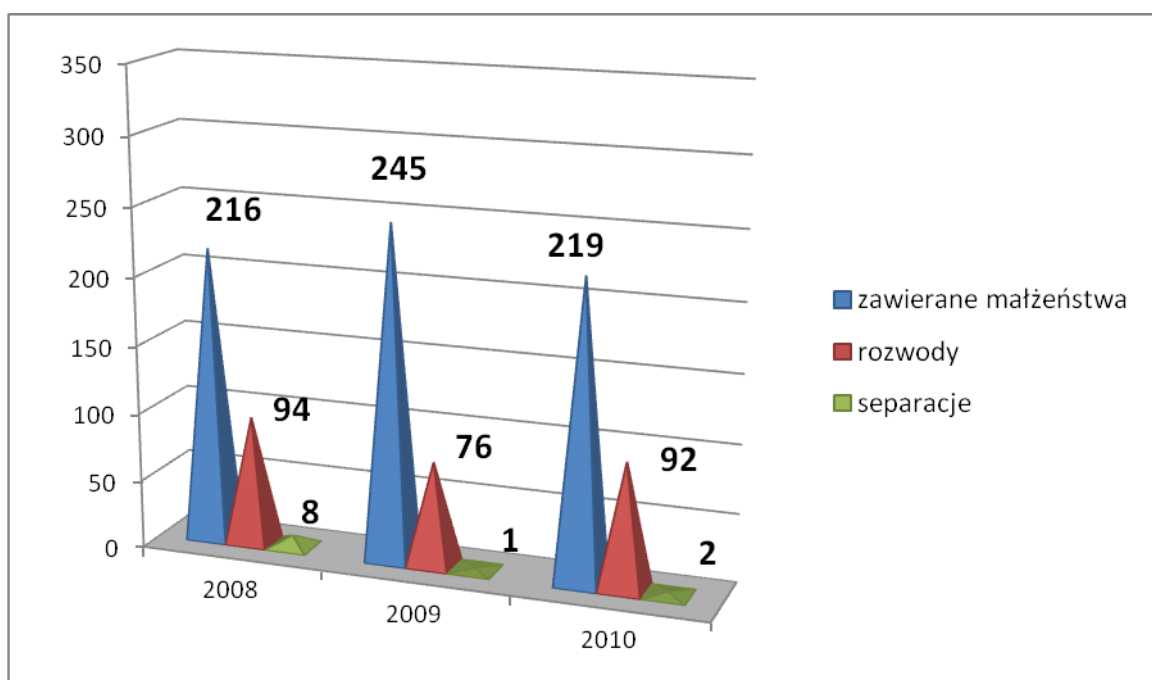
Bartoszyce położone są w północnej części województwa warmińska-mazurskiego. Miasto liczy ok. 26 tys. mieszkańców. Bartoszyce, wraz z gminami: Bartoszyce, Bisztynek, Sępól, Górowo Iławeckie i miastem Górowo Iławeckie tworzą powiat bartoszycki.

- struktura ze względu na płeć i wiek

USC, WSO, PCPR, GUS

Średni wiek mieszkańca Bartoszyce wynosi 39,9 lat.

Wykres nr 1. Zawieranie małżeństw i rozwodów w Bartoszycach

3.1 Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych dotyczących rodziny w mieście Bartoszyce.

Trudności, z jakimi borykają się rodziny w Bartoszycach:

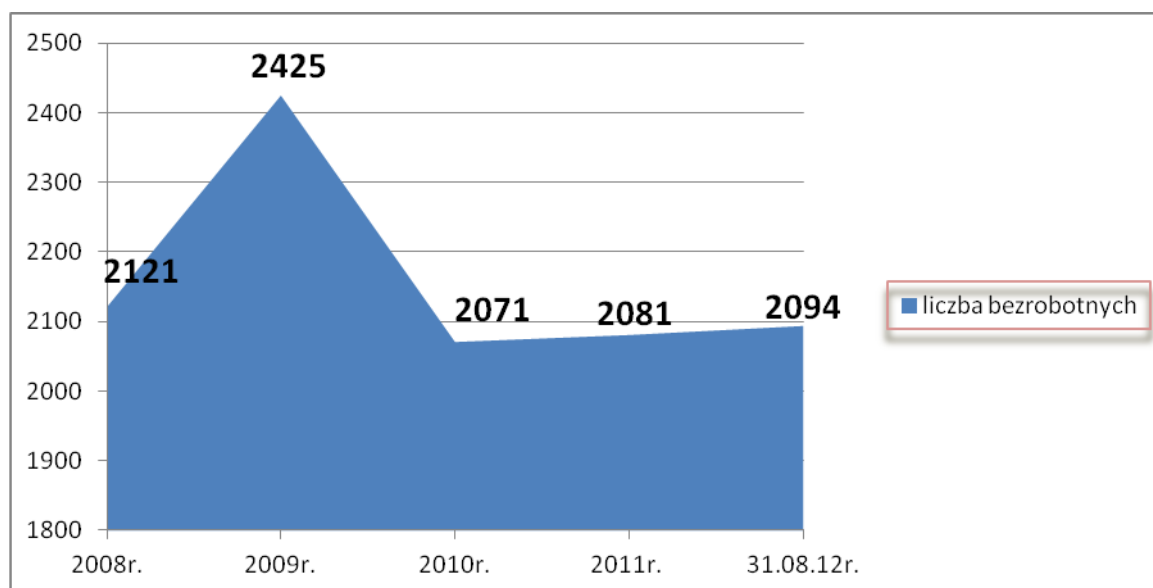
- ubóstwo,
- brak zatrudnienia,
- osłabienie więzi rodzinnych,
- trudności wychowawcze,
- niepełnosprawność,
- długotrwała choroba,
- uzależnienia,
- trudności mieszkaniowe,
- przemoc,

Zjawiska niepożądane, które wpływają na pogorszenie się sytuacji rodzin w Bartoszycach:

- bezrobocie,
- przestępczość,
- niski poziom wykształcenia,
- bierność i niska samoświadomość,
- zaburzona komunikacja wewnątrz rodzinna,
- nieumiejętność zorganizowania czasu wolnego dla rodziny,
- uzależnienia,
- zaburzona struktura rodziny, związki nieformalne, rodziny niepełne,

Powiat bartoszycki od lat charakteryzuje się najwyższą stopą bezrobocia w województwie i kraju. Według danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Bartoszycach na dzień 30.06.2012 r. zarejestrowanych było 6.131 mieszkańców powiatu, w tym 2.002 mieszkańców Miasta Bartoszyce. Liczną grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne tj. 3.875. Na przestrzeni ostatnich lat najwyższą liczbę bezrobotnych mieszkańców miasta Bartoszyce odnotowano w statystykach w roku 2009, gdzie w ewidencji pozostawało 2.425 osób. Obecnie zauważalna tendencja tego zjawiska jest rosnąca.

Wykres nr 1. Liczba osób bezrobotnych w latach 2008-2012 na terenie miasta Bartoszyce.

Zjawisko bezrobocia, powodujące stopniowe ubożenie rodzin jest jednym z głównych powodów przyznawania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach. Jak wynika z opracowań własnych MOPS, najbardziej widocznym problemem jest utrwalane od wielu lat bezrobocie, generujące wielopokoleniowe uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej oraz określone postawy i wzorce w funkcjonowaniu - niskie poczucie własnej wartości, przemoc, uzależnienia, niezaradność, brak umiejętności samodzielnego zaspokajania własnych potrzeb materialnych i niematerialnych, brak wsparcia ze strony najbliższego otoczenia (rodzina), niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków domowych, bądź wręcz jego brak, stereotypy płci. Z analizy wynika, iż problem długotrwałego bezrobocia dotyka głównie kobiet, które często nie podejmują pracy lub nie powracają do niej po okresie urlopu wychowawczego ze względu na brak odpowiednich kwalifikacji i umiejętności zawodowych, brak wsparcia ze strony rodziny w opiece nad dziećmi oraz niewystarczającą opiekę przedszkolną w mieście Bartoszyce. Konsekwencją braku pracy jest pogorszenie sytuacji finansowej, jak również poczucie bezsilności, które często prowadzą do zaburzeń relacji rodzinnych i izolacji społecznej.

Tabela nr 1. Rodziny objęte pomocą społeczną

Forma pomocy udzielana przez MOPS	2009		2010		2011		2012(I-VI)		
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	
Zasilki stałe	274	428	294	416	322	430	306	400	
Zasilki okresowe	793	1963	866	1995	837	1837	700	1481	
Schronienie	23	23	22	24	17	17	14	14	
Posiłki	650	1773	684	1757	580	1488	477	1162	
Ubranie	56	104	76	120	0	0	0	0	
Usługi opiekuńcze	131	160	129	152	132	162	113	128	
Interwencje kryzysowe	14	96	30	111	26	72	15	39	
Praca socjalna	1676	3921	1772	4011	1705	3690	1343	2672	
Ogółem:	3617	8468	3873	8586	3619	7696	2968	5896	5896

Szeroki zakres pomocy, m.in. rodzinom z dziećmi, o charakterze rzeczowym i finansowym, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej uzupełniany jest pracą socjalną. Obejmuje ona różnorodne działania wspomagające rodziny w sytuacjach problemowych – poradnictwo, doradztwo, informacje, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, podtrzymywanie więzi, kontaktów w środowisku, itp. Bieżącą działalność pracowników socjalnych wspomagają specjaliści Poradni Konsultacyjno – Terapeutycznej, funkcjonującej w strukturze MOPS od 1990r., tj. pedagog, psycholog, socjolog oraz prawnik. Każdego roku konsultanci koordynują dożywianie dzieci w szkołach oraz pracę świetlic szkolnych w czasie ferii zimowych i wakacji, współpracują z rejonowymi pracownikami socjalnymi oraz pedagogami szkolnymi, kuratorami oraz policją w zakresie

rozwiązywania problemów rodzinnych i wychowawczych, realizują doradztwo i wsparcie specjalistyczne na rzecz podopiecznych i pracowników Ośrodka (m.in. w ramach postępowań administracyjnych oraz bieżącej pracy socjalnej). Raz w miesiącu na terenie MOPS odbywają się spotkania pedagogów szkolnych z pracownikami socjalnymi w celu omówienia sposobów rozwiązania problemów rodzinnych i wychowawczych, występujących w rodzinach, będących pod opieką Ośrodka.

Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz innych specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Od października do końca grudnia 2011r.: założono 14 Niebieskich Kart; odbyło się 1 posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego z udziałem osób, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc; na terenie Ośrodka odbyło się 11 posiedzeń grup roboczych z ofiarami dotkniętymi przemocą, w których m.in. uczestniczyli rejonowi pracownicy socjalni, odpowiedzialni za kompleksową informację oraz diagnozę sytuacji i potrzeb osób dotkniętych przemocą. W bieżącym roku założono 43 Niebieskie Karty, odbyły się 2 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 25 posiedzeń grup roboczych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. nr 149, poz. 887) wyczerpująco reguluje proporcje w jakich wymienione jednostki samorządu terytorialnego ponoszą wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą w okresie od stycznia 2012 roku do września b.r. pieczą zastępczą objęto 6 dzieci w wieku od 1 roku do 15 roku życia.

W celu zapewnienia gorącego posiłku potrzebującym, upowszechniania zdrowego stylu życia oraz, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia, we współpracy ze szkołami, MOPS uczestniczy w dożywianiu dzieci w czasie trwania roku szkolnego oraz w okresie wakacji i ferii zimowych. Dożywianie odbywa się w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2011r. programem objęto 756 dzieci. W roku bieżącym, do chwili obecnej, z posiłków w ramach programu skorzystało 530 dzieci (stan na dzień 30.09.2012r.).

PKPS wspólnie z MOPS, we współpracy z Bankiem Żywności w Olsztynie zabezpiecza najuboższe rodziny w podstawowe produkty żywnościowe. W 2011r. przekazano 66.723,20kg żywności oraz 16.800 litrów mleka dla 1410 osób. W roku bieżącym do chwili obecnej przekazano 36.261,20kg żywności oraz 6.480 litrów mleka dla 525 rodzin.

Każdego roku na terenie MOPS organizowana jest przez PKPS zabawa choinkowa, dla dzieci w wieku szkoły podstawowej, wywodzących się głównie z rodzin dotkniętych bezrobociem i długotrwałą chorobą oraz innymi dysfunkcjami. W poprzednim roku i bieżącym udział w choince wzięło po 70 dzieci.

Wszystkie podejmowane działania mają na celu umożliwienie prawidłowego funkcjonowania rodziny w środowisku oraz zapobieganie zjawiskom jej dysfunkcji. Realizacja tych zadań i osiągnięte rezultaty były wynikiem współpracy z szerokim kręgiem instytucji oraz partnerów społecznych. Bez ich bezpośredniego zaangażowania niemożliwa byłaby kompleksowa praca z rodziną (w tym nowe kierunki działania w zakresie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

3.2 Lokalny system współpracy podmiotów działających w obszarze wspierania rodzin

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie kwestii dziecka i rodziny są podmioty działające na terenie miasta. Prezentujemy te, które aktywnie działają na poprawę sytuacji dziecka i rodziny:

- a) Zasoby ludzkie: specjaliści z różnych dziedzin.
- b) Zasoby instytucjonalne: instytucje i organizacje zajmujące się pracą na rzecz rodzin oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  1. Urząd Miasta Bartoszyce,
  2. Jednostki podległe z zakresu sportu i kultury (Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejska Biblioteka Publiczna, Bartoszycki Dom Kultury),
  3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach,
  4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
  5. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy,
  6. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  7. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna,
  8. Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach,
  9. Sąd Rejonowy w Bartoszycach,
  10. Prokuratura Rejonowa w Bartoszycach,
  11. Świetlice środowiskowe,
  12. Placówki oświatowe,
  13. Organizacje pozarządowe i wspólnoty,
  14. Pielęgniarki środowiskowe,
  15. Grupy samopomocowe,

4. Adresaci programu wspierania rodziny.

Adresatami Programu są członkowie bartoszyckich rodzin przeżywający trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Działalność osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny i wypełnianie jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej prowadzona będzie na trzech poziomach:

- 1) adresowana do rodzin o niskiej świadomości roli rodziny oraz konieczności wspierania jej poprzez wdrażanie działań prorodzinnych w środowiskach lokalnych;
- 2) adresowana do rodzin o słabych przygotowaniach do pełnienia ról w małżeństwie i w rodzinie oraz do budowania więzi rodzinnej;
- 3) adresowana do rodzin o zbyt małej aktywności własnej, mających roszczeniowe zachowania i niską aktywność zawodową.

5. Analiza SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE MIASTA BARTOSZYCE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - poparcie działań i współpraca z samorządem miasta - działalność instytucji pracujących na rzecz rodzin - aktywna działalność sektora pozarządowego działających na rzecz rodzin - ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. <ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie instytucji i organizacji - dobrze wykształcona kadra - otwartość na współpracę 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wczesnej diagnostyki problemu - mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej - niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej demoralizacją. - brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego <ul style="list-style-type: none"> - mały dostęp do informacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie - możliwości współpracy z organizacjami <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie stałego stanowiska pracy asystenta rodziny - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> - trudna sytuacja finansowa, - ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji rodziny. - większa skala zjawisk niepożądanych <ul style="list-style-type: none"> - brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne - niepodjęcie działań zmierzających do wdrażania programu

6. Cele główne i szczegółowe Programu

Cel główny:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- 1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.**
- 2. Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.**
- 3. Promowanie wartości rodziny.**

Ad. 1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy
1. Analiza sytuacji rodzin, w których dzieci są zagrożone	2013-2015	- liczba rodzin dysfunkcyjnych, - liczba rodzin zastępczych, dzieci objętych pieczęcią zastępczą, - liczba rodzin objętych „Niebieską Kartą”	MOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Placówki oświatowe, Policja, Zespół Interdyscyplinarny, Służby Sądowe
2. Organizowanie grup wsparcia	2013-2015	- liczba zorganizowanych grup wsparcia	MOPS, organizacje pozarządowe, wspólnoty
3. Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2013-2015	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe: a) rodzaj problemu b) rodzaj poradnictwa - liczba i formy przekazu informujących o miejscach pomocy	Urząd Miasta Bartoszyce, MOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Lokalne Media
4. Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których członkowie pozostają bez pracy	2013-2015	- liczb osób, które skorzystają z poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób, które znalazły zatrudnienie po udziale w zajęciach aktywizacyjnych	MOPS, PCPR, PUP, Organizacje pozarządowe Hufiec Pracy

5. Realizacja świadczeń i usług statutowych na rzecz rodzin	2013-2015	- liczba rodzin objętych usługami	MOPS, Organizacje pozarządowych
6. Zapewnienie usług wspierających	2013-2015	- liczba rodzin objętych usługami wspierających	Urząd miasta Bartoszyce, MOPS, PCPR, Organizacje pozarządowych

Ad. 2 Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy
1. Pomoc rodzinom wspierającym (w razie stwierdzonych potrzeb)	2013-2015	- liczba rodzin objęta pomocą	Urząd Miasta Bartoszyce, MOPS, PCPR, Sąd, PUP, Placówki oświatowe, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Świetlice i Kluby, Organizacje pozarządowe i wspólnoty, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy
2. Zapewnienie opieki asystenta rodziny, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2013-2015	- liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców Bartoszyce, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta z podziałem na rodziny z dziećmi i rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	MOPS, Organizacje pozarządowe,

3. Propagowanie idei tworzenia klubów dziecięcych, świetlic osiedlowych	2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych akcji, - liczba powstałych klubów i świetlic 	<p>Urząd Miasta Bartoszyce, MOPS, Lokalne Media, Wolontariat, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe Administratorzy zasobów mieszkaniowych</p>
4. Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodzin oraz indywidualne konsultacje i poradnictwo specjalistyczne	2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych programów, - liczba konsultacji i osób, którym udzielono porad 	<p>MOPS, PCPR, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Organizacji pozarządowe, Świetlica Środowiskowe.</p>
5. Organizowanie szkoleń, prelekcji, warsztatów dla rodziców	2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych warsztatów, szkoleń, - tematyka wyżej wymienionych działań, -liczba osób objętych wsparciem 	<p>PCPR, Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Organizacje Pozarządowe i wspólnoty, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>
6. Informowanie i promowanie roli i funkcji asystenta rodziny.	2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> - liczba akcji, kampanii, konferencji, - ilość materiałów promocyjnych 	<p>Urząd Miasta Bartoszyce, MOPS, PCPR, Media Lokalne, Organizacje pozarządowe i wspólnoty</p>
7. Prowadzenie kursów, szkoleń, warsztatów dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> - liczna szkoleń, kursów i warsztatów, - zakres tematyczny form doskonalenia, - liczba uczestników 	<p>MOPS Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Placówki Oświatowe, Kuratorzy, Komenda Powiatowa Policji Organizacje pozarządowe</p>

Ad.3. Promowanie wartości rodziny

Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy
1. Promowanie rodzinnej integracji	2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> - ilość imprez, spotkań integracyjnych, „dobrych praktyk”, - wydanie broszury Informacyjnej, - liczba wydrukowanych informatorów, - liczba wydanych egzemplarzy 	Urząd Miasta Bartoszyce, MOPS, PCPR, Placówki oświatowe, BOSiR, Media Lokalne, Organizacje pozarządowe i wspólnoty
2. Upowszechnianie potrzeb funkcjonowania rodzin wspierających.	2013-2015	<ul style="list-style-type: none"> - liczba akcji, kampanii, konferencji, - ilość materiałów promocyjnych 	Urząd Miasta Bartoszyce MOPS, PCPR, BDK , Placówki Oświatowe, BOSiR, Miejska Biblioteka Publiczna, Media Lokalne, Organizacje pozarządowe i wspólnoty

7. Finansowanie i monitoring

Zadania w ramach programu będą finansowane z:

- środków własnych budżetu Miasta
- dotacji z budżetu państwa
- dotacji ze środków unijnych
- dotacji z programów rządowych
- wkładu sponsorów

8. Monitoring

Monitoring prowadzony będzie na bieżąco. Sprowadzał się on będzie do uzyskiwania informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenie na osiągnięcie rezultatów programu. Zebrane informacje w ramach monitoringu odpowiedzą na pytania czy i do jakiego stopnia cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie miasta . Zostanie również uzyskana informacja czy i w jakim obszarze program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian postawionych celów.

Koordinatorem zadań Miejskiego Programu Wspierania Rodziny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który każdego roku przedkłada Burmistrzowi Miasta Bartoszyce sprawozdanie z realizacji programu oraz zestawienie potrzeb związanych z realizacją programu na rok następny. Burmistrz Miasta Bartoszyce do dnia 30 czerwca każdego roku przedkłada Radzie Miasta Bartoszyce sprawozdanie z realizacji programu.